

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Науково-методичною комісією
спеціальності 032
«Історія та археологія»
від _____, протокол № _____

Методичні рекомендації,
щодо проходження навчальної (археологічної) практики
студентами спеціальності
032 - «Історія та археологія»

Дніпро
2023

Методичні рекомендації, щодо проходження навчальної (археологічної) практики студентами 032 - «Історія та археологія» / М-во освіти України, НТУ «Дніпровська політехніка». Д.: НТУ, 2023. 16 с.

Укладачі:

Первий Ганадій Леонідович, завідувач кафедри історії та політичної теорії, доцент, кандидат історичних наук.

Ченцова Надія Володимирівна, професор кафедри історії та політичної теорії, кандидат історичних наук.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
МЕТА ТА ЗМІСТ ПРАКТИКИ	4
ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТА ПРИ ПРОХОДЖЕННІ ПРАКТИКИ:.....	5
ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ	6
ЗВІТНІСТЬ ПРО ПРАКТИКУ	6
ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ	7
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	7
ДОДАТКИ	8
ДОГОВІР	9
ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ	11

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Навчальна (археологічна) практика студентів є обов'язковою складовою підготовки фахівців зі спеціальності 032 «Історія та археологія». Практика - важливий етап навчання бакалаврів, у процесі якого студенти здобувають відповідні вміння і формують навички фахової діяльності.

Вона є складовою частиною професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр».

Цілями практики є закріплення і поглиблення теоретичної підготовки студентів і придбання ними практичних навичок і компетенцій у професійній сфері. В ході проходження практики досягається узагальнення, систематизація, конкретизація і закріплення теоретичних знань на основі вивчення досвіду роботи конкретної організації за основними напрямками її діяльності. Крім того, метою також є поглиблене вивчення профільних дисциплін на основі набуття практичного досвіду для апробації отриманих теоретичних знань і закріплення отриманих компетенцій, навичок і умінь в процесі різноманітної науково-практичної діяльності.

МЕТА ТА ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Навчальна практика студентів має за мету сформувати у студентів навички аналітичної роботи з джерелами різного плану і закріпити вміння, набутті під час навчання на перших курсах. Корисним є використання матеріалів курсу «Вступ до спеціальності», «Історія України», «Вступ до археології» для активізації напрацьованих навичок роботи з речовими, письмовими, усними історичними джерелами.

Протягом семестру перед практикою студенти слухають, окрім обов'язкових курсів, курси з варіативних дисциплін, наприклад «Історична географія», «Історія первісного суспільства». Під час ознайомлення з ними надається інформація про сучасні напрями історичного знання та особливості методології археологічних досліджень. Студентами до початку практики вибирається аналітичний матеріал за літературою та інтернетом, який буде використаний у процесі проходження практики і згодом частково донесений аудиторії. Таким чином, теоретичні знання студентів будуть апробовані у практичній роботі, або в майбутній фаховій діяльності.

Зміст практики викладено у відповідних результатах навчання, що містяться у освітній програмі, затвердженій НТУ «Дніпровська політехніка».

Загальною метою практики є оволодіння студентами сучасними методами археологічних досліджень, ознайомлення з професійними компетенціями археолога, формування умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, виховання потреби

систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати у практичній діяльності.

Важливим є розвиток і закріплення вмінь та навичок опрацювання археологічних матеріалів різного характеру, вміння працювати у колективі.

Цілями навчально-виробничої практики є закріплення і застосування компетенцій, анонсованих в освітній програмі:

1. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
2. Здатність використовувати категорійно-понятійний апарат сучасної історичної науки.
3. Здатність використовувати набуті знання для досягнення об'єктивності і переконливості у трактуванні історичних та сучасних суспільних процесів.

Результати навчання:

РН4 Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.

РН5 Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.

РН9 Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.

РН10 Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.

РН14 Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.

Завдання навчальної практики:

1. Відвідування лекцій провідних краєзнавців та археологів.
2. Ознайомлення з роботою фахівців, причепних до археологічних досліджень.
3. Вивчення матеріалів археологічних експозицій місцевих музеїв.
4. Ознайомлення з основами проведення археологічних досліджень.
5. Отримання навиків комунікації з різними колективами.
6. Підготовка власного тематичного проекту та опрацювання з аудиторією.
7. Закріплення практичних навичок роботи в археологічній експедиції
8. Вміння готувати звітні матеріали.

ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТА ПРИ ПРОХОДЖЕННІ ПРАКТИКИ

1. До початку практики отримати консультації керівника практики від кафедри щодо оформлення всіх необхідних документів.
2. Своєчасно прибути на місце проходження практики.
3. У повному обсязі виконувати завдання, передбачені програмою практики, індивідуальні завдання та вказівки керівника.
4. Своєчасно скласти залік з практики.

Зміст практики

- вивчення структури й організації діяльності археологічної експедиції;
- опрацювання матеріалів для написання власного тематичного проекту;
- навички відбору та прийняття на збереження артефактів і речових матеріалів у відповідності до нормативів, участь в археологічних дослідженнях під керівництвом фахівців.

ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Контроль з боку університету здійснює завідувач кафедри та керівники практик, а з боку установи – їхні співробітники.

Для успішного проходження студентами практики затверджується консультант з числа викладачів кафедри. Він здійснює керівництво практикою студентів.

Матеріали практики – це основне підтвердження виконаної студентом роботи. Тому вони, відповідним чином оформлені, повинні зберігатися протягом усіх років навчання студента і проходження ним усіх практик на кафедрі. Саме за ними й за доданою до них іншою документацією оцінюється практика кожного студента.

ЗВІТНІСТЬ ПРО ПРАКТИКУ

Після закінчення практики подати на кафедру оформлений повністю відповідний звіт про проходження практики.

У звіті висвітлюються наступні питання:

- інформація про зміст і виконання індивідуального завдання;
- критична оцінка досягнень і упущень, оцінка результатів практики, висновки і пропозиції;
- підведення підсумків практики по схемі: дізнався, навчився, дійшов до висновку;
- оцінка ступеня відповідності рівня знань, отриманих на факультеті, потребам реальної роботи.

Звіт повинен включати аналітичну записку про результати про проходження практики студента, ілюструється малюнками, картами, схемами, фотографіями тощо.

Оптимальний обсяг звіту 4-5 сторінок тексту (14 шрифт Times New Roman, 1,5 інтервал).

Творчий звіт – містить інформацію про виконання тематичного проекту за обраною темою з керівником практики. Він містить власний погляд студента на проведену роботу. Це результат творчого процесу, опрацювання самостійно визначеного матеріалу, що підтверджує здатність аналізувати ефективність поєднання набутих теоретичних знань з особливостями фаху на практиці.

Звіт складається з:

- титульного аркуша (додаток А);
- змісту;
- висновків;
- списку використаних джерел;
- додатків (якщо є).

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ

В останній день практики правильно оформлений звіт практики і заповнений щоденник подаються студентом на кафедрі керівникові практики для перевірки і візування.

Звіт із практики захищається студентом перед комісією на звітній конференції, призначеній завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівники практики від університету і, по можливості, від баз практики, викладачі кафедри.

За результатами захисту виставляється оцінка, яка фіксується на титульному аркуші звіту та у відомості і в заліковій книжці студента.

Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених університетом.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шкали оцінювання. У зв'язку з новим європейським підходом до переведення оцінок і офіційною відсутністю національної шкали оцінок використовується інституціональна шкала.

Рейтингова	Конвертації
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory

0...59	незадовільно / Fail
--------	---------------------

Оцінювання результатів практики здійснюється відповідно до отриманих результатів підсумкового контролю та участі у звітних заходах.

Оцінка за навчальну практику зараховується, якщо добувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

Додатки

ДОГОВІР № _____

на проведення практики студентів вищих навчальних закладів
м. Дніпро “___” _____ 20__ р.

Ми, хто нижче підписався,

з одного боку – **Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»** (надалі - заклад вищої освіти) в особі першого проректора Азюковського Олександра Олександровича, діючого на підставі статуту і, з другого боку

_____ (назва підприємства, організації, установи)

(надалі - база практики) в особі _____

(посада, прізвище, ініціали)

діючого на підставі _____,

(статуту підприємства, розпорядження, доручення)

уклали між собою договір:

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти студентів на практику за календарним планом:

№ п/п	Назва спеціальності	Курс	Вид практик и	Кількість сту-	Термін практики	
					початок	кінець

1.2. Призначити наказом кваліфікованих фахівців для безпосереднього керівництва практикою.

1.3. Створити студентам необхідні умови для виконання програми практики, не допускати їх використання на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.

1.4. Забезпечити студентам умови безпечної роботи на кожному робочому місці. Проводити обов'язковий інструктаж з охорони праці: вступний та на робочому місці. У разі потреби навчити студентів-практикантів безпечним методам праці. Забезпечити спецодягом та запобіжними засобами за нормами, встановленими для штатних працівників.

1.5. Надати студентам-практикантам і керівникам практики від закладу вищої освіти можливість користуватися лабораторіями, кабінетами, майстернями,

бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходів на роботу студентів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни та внутрішнього розпорядку повідомляти закладу вищої освіти.

1.7. Після закінчення практики дати характеристику на кожного студента-практиканта та відгук на підготовлений звіт.

1.8. Додаткові умови:

а) на безоплатних умовах «база практики» – «заклад вищої освіти»;

2. Заклад вищої освіти зобов'язується:

2.1. За два місяці до початку практики надати базі практики для погодження програму, а не пізніше ніж за тиждень - список студентів-практикантів.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити дотримання студентами трудової дисципліни та правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, що сталися зі студентами.

3. Відповідальність сторін за невиконання договору:

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації проведення практики згідно з чинним законодавством про працю в Україні.

3.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами, вирішуються в установленому порядку.

Договір набуває сили після його підписання сторонами і діє до кінця проходження практики згідно з календарним планом.

Договір складений у двох примірниках - базі практики та закладу вищої освіти.

Юридичні адреси сторін:

Заклад вищої освіти:

База практики:

49005

м. Дніпро

пр. Дмитра Яворницького, 19

навчальний відділ

НТУ «Дніпровська політехніка»

Підписи та печатки:

Заклад вищої освіти:

База практики:

“ ___ ” _____ 20__ р.

“ ___ ” _____ 20__ р.

Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

_____ (назва практики)

студента _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет (інститут) _____

Кафедра _____

Ступінь вищої освіти _____

Спеціальність _____

_____ курс, група _____

(шифр групи)

Керівник практики від НТУ «ДП» _____

(посада, прізвище та ініціали)

Печатка деканату Декан факультету (директор інституту) _____

(підпис)

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув „_____” _____ 20__ р.

на підприємство, організацію, установу і приступив до практики.

Печатка підприємства,
організації, установи „_____” _____ 20__ р.

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув „_____” _____ 20__ р.
з підприємства, організації, установи

Печатка підприємства,
організації, установи „_____” _____ 20__ р.

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Відгук і оцінка роботи студента на практиці

(назва підприємства, організації, установи)

Керівник практики від підприємства, організації, установи _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Печатка підприємства,
організації, установи „_____” _____ 20__ р.

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт (індивідуальне завдання)	Тижні проходження практики					Відмітки про виконання
			2	3	4	5	

Керівники практики:

від закладу вищої освіти _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

від підприємства, організації, установи _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Зразок титульного аркушу

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НТУ «Дніпровська політехніка»
НН Інститут гуманітарних та соціальних наук
Кафедра історії та політичної теорії

ЗВІТ
з навчальної (археологічної) практики
за спеціальністю: 032 «Історія та археологія»

Виконав(ла) студент(ка) __ курсу
групи _____

Керівник:

(підпис)

Захистив(ла) з оцінкою:

Дніпро 20__

ЗВІТ

ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ (АРХЕОЛОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

(_____)

студента (ки) __ курсу групи _____

ФІО_ (повністю) _____

Я проходив (а) _____ практику
під керівництвом _____ в (назва організації) з ____ по ____ 20__
р.

Керівник практики від факультету (*посада, ПІБ повністю*).

Керівник практики від організації (*посада, ПІБ повністю*).

Мета і завдання практики:

Цілями практики є:

(використовувати відповідний розділ цих рекомендацій)

Завданнями практики є:

(використовувати відповідний розділ цих рекомендацій)

На період практики від керівника практики від факультету або кафедри
було отримано наступне завдання:

(використовувати відповідний розділ цих рекомендацій)

*(Далі йде надається інформація про виконання завдань у відповідності з
вимогами, наданими вище і додається текст статті).*

**НАВЧАЛЬНА (АРХЕОЛОГІЧНА) ПРАКТИКА.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ**
для студентів спеціальності 032 «Історія та археологія»

Друкується в редакційній обробці авторів
Підписано до друку _____. Формат 30 x 42/4.
Папір офсет ____ 1,4. Тираж ____ прим. Зам. №

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» 49005,
м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19.